

Olle Melin
Författarevägen 9
371 63 LYCKEBY
0455/23964
070-5300177
omelin@telia.com

PM
2008-07-09

Bevarande av minstation på Östra Hästholmen (Killeberget)

I oktober 1981 grundstötte den ryska ubåten U 137 på Gåsefjärden i Karlskrona östra skärgård. Grundstötningen blev en händelse, som satte Karlskrona på världskartan för lång tid framåt.

Grundstötningen skedde precis utanför den minstation på Östra Hästholmen, som hade att hantera de minor, som var utlagda för att förhindra framträngande mot flottans krigsförtöjningsplatser lite längre norrut på fjärden.

Minspärtrupp Östra Hästholmen

Minspärtruppen Östra Hästholmen bestående av minstation med utrustning, krigsplacerad personal och utlagda minor kom till i början av beredskapsåren (1940). Den ursprungliga stationen låg på Torumskär utanför Östra Hästholmen och flyttades i mitten av 1950-talet till sin nuvarande plats. Här fanns tidigare ett 57 mm lätt kustartilleribatteri och när detta drogs in 1955, byggdes en av pjäsbunkrarna om till minstation. Det är denna station som finns kvar idag.

Utrustning m.m.

Fram till mitten av 1980-talet var minstationen en i raden av minstationer i södra Sverige, som bemannades och underhölls av dåvarande förbandet BK/KA 2. De hade som huvudutrustning en minstationsinstrumentering och ett periskop och erforderlig sambandsmateriel. Ubåtsjakterna på 1980-talet föranledde ombyggnad av två av BK/KA 2 då sammanlagt 27 minstationer. De två som byggdes om var Kungsholmen och Östra Hästholmen. Ombyggnaden innebar tillförsel av utrustning, som normalt inte fanns i minstationerna som radar, hydrofoner, spaningsslingutrustning, TV-kameror m.m. Till detta kom modernisering av sambandsutrustning. På Kungsholmen skedde sambyggnad med en stridsledningscentral för dåvarande spärrbataljonen. Minstationsinstrumenteringen hade beteckningen M 4 och periskopet m/52.

Till den specifika minstationsutrustningen enligt ovan kom också sådan utrustning som förläggings- och förplägnadsmateriel, skyddsutrustning m.m, det vill säga den utrustning vid sidan om den personliga, som erfordrades för en längre beredskapsperiod.

All ovan beskriven utrustning finns i dag kvar och kan disponeras för en eventuell publik verksamhet. Till befintlig utrustning kan tillföras någon eller några av den typ av minor, som använts vid Gåsefjärden.

Minstationer i övrigt i landet

Av landets mer än 100 minstationer finns idag endast en bevarad, nämligen minstationen i Kalmar, som är belägen på den lilla fästningsön Grimskär i Kalmarsund. Här handlar det om

äldre materiel och inte alltid äkta. Stationen var nedlagd och tömd på utrustning, när Statens fastighetsverk för några år sedan beslöt att rusta upp stationen.

Fastigheten

Minstationen är belägen på fastigheten Östra Hästholmen 1:53, som ägs av Fortifikationsverket. Fastigheten är mycket liten och omfattar i princip endast området kring själva stationen. Den omgärdas på alla sidor av fastigheten Östra Hästholmen 1:74, som ägs av Bengt Jonasson på Östra Hästholmen.

Förslag till åtgärder

Kopplingen till U 137 och det faktum, att minstationen är en av två bevarade i landet torde skapa ett intresse från allmänheten.

Jag föreslår, att Karlskrona kommun tar upp förhandlingar med Fortifikationsverket om ett övertagande av stationen enligt samma princip, som skett med infanteriskansarna på Sturkö och Tjurkö. Driftkostnaderna är i dag cirka 10 000 kronor/år, vilket innefattar elkostnader och viss tillsyn. Tillsynskostnaderna kan elimineras genom skötsel av stationen på ideell basis (se nedan). Vatten och avlopp saknas..

En lösning i sammanhanget kan vara, att minstationen inordnas i Kustartilleriets museum för rörligt kustartilleri på Aspö. Detta drivs idag av den ideella föreningen KA 2 museiförening med hjälp av statliga bidrag. Dessa är av sådan storlek, att kostnaderna för Östra Hästholmen mest liknar felräkningspengar.

Sedan något år finns också kopplat till det nedlagda regementet KA 2 föreningen KA 2 minutläggningsdivisions intressenter. Det var personalen vid minutläggningsdivisionen, som hade att sköta och bemanna minstationerna. Föreningen är mycket intresserad av att vårda, utveckla och visa upp stationen.

Självklart bör också samhällsföreningen på Östra Hästholmen kontaktas och göras delaktiga i en eventuell kommande verksamhet. Jag hade nöjet att för något år sedan ha föreningen i området och där berätta om den militära nu nedlagda verksamheten. Vid detta tillfälle uttalades ett stort intresse att bevara då befintliga anläggningar i området. Med hänsyn till tillfartsvägar m.m. är det viktigt, att samhällsföreningen engageras. De har också en viktig uppgift att marknadsföra objektet.

Övrigt

Detta PM överlämnas enligt uppdrag till kommunalrådet K-G Svensson.